

Verenigde Protestantse
Kerk in België
Vorming

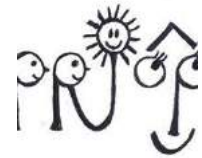
VPKB Vorming en Projop

Protest – Waar ligt u wakker van?

PROTEST!

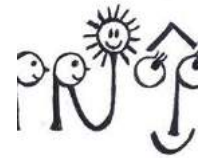
Waar lig jij wakker van?

Inhoud

Inleiding.....	3
1. Waar liggen we wakker van.....	4
1.1 De openingsscene	4
Gespreksvraag I.....	5
1.2 Scene na de executie.....	5
1.3 Liedje Runaway	6
Gespreksvragen II	6
1.4 Lied Protest.....	7
Gespreksvragen III.....	8
2. Verandering en hervormen	9
2.1 In Dialoog.....	10
2.2 Scene van Anna en Margaretha	10
2.3 Wat willen wij veranderen.....	11
2.4 Gespreksvragen IV.....	12
Nawoord.....	13

Inleiding

Het toneelstuk, - Protest. Waar lig jij wakker van?-, wordt door jongeren gespeeld uit de VPKB kerken. In het toneelstuk ademen vooral de jonge personages de nieuwe geest van de Reformatie in maar uiteraard zijn het niet uitsluitend jongeren.

Het toneelstuk biedt een mogelijkheid om in de gemeente verder te spreken over het hervormen van de kerk, *Ecclesia semper reformanda*. Jongeren kunnen daarbij een interessante gesprekspartner zijn.

Niet elke gemeente heeft de rijkdom dat er jongeren aanwezig zijn. Maar met behulp van de dvd (beschikbaar half augustus 2017) en de aanzet hieronder, kunt u wellicht toch een heel eind komen. U hoeft uiteraard niet alles te gebruiken en misschien brengt het u op andere ideeën. Hopelijk wilt u dan uw ideeën met ons delen. Wij zorgen dan dat ook dit werkinstrument in weer aangepast wordt.

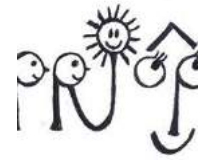
Voor nu een hartelijk woord van dank aan de jongeren voor hun inspiratie, de crew en makers van het toneelstuk en aan de collega's voor hun bemerkingen op een eerste versie van het gespreksmateriaal. Hopelijk mag het zijn weg vinden in de gemeenten.

We wensen u een goed gesprek toe.

8 juni 2017

ds. Eefje van der Linden (Vormingsverantwoordelijke VPKB)

Maria Euwema (Verantwoordelijke Projop)

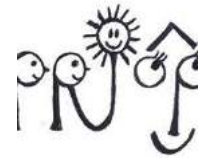

1. Waar liggen we wakker van

1.1 De openingsscene

Kijkt u even naar de openingsscene.

1. Hendrik Vos en Johan Van Essen waren twee monniken in het Antwerpen van de 16^e eeuw. Op 1 juli 1523 werden ze op de brandstapel gezet omdat ze het niet eens waren met bepaalde punten van het katholieke geloof.
2. Fred Bauma en Yves Makwambala zijn activisten voor de jongerenorganisatie LUCHA, waarmee ze zich op geweldloze wijze inzetten voor vrede in Oost-Congo en democratische veranderingen in hun land. In maart 2015 werden ze gevangengezet. Ze riskeerden de doodstraf voor hun inzet om andere jongeren te betrekken. In september 2016 werden ze vrijgelaten, met dank aan organisaties als Amnesty International.
3. Malala Yousafzai is een jonge voorvechtster voor het recht op onderwijs. In 2012 werd Malala beschoten op weg naar huis van school. Ze overleefde de aanslag, ondanks een kogel in haar hoofd. Vandaag leeft ze in het Verenigd Koninkrijk, omdat het in haar thuisland niet veilig is voor haar.
4. Martin Luther King werd geboren als Michael King maar door zijn vader Martin Luther genoemd na een bezoek aan Duitsland, ter ere van de hervormer Maarten (Martin) Luther. Martin Luther King speelde een grote rol in de Amerikaanse burgerrechtenbeweging en kreeg in 1965 de Nobelprijs voor de Vrede. In 1968 werd hij doodgeschoten omdat hij een droom had: zwarten en blanken gelijk.
5. Zeynab Jalailan is een politieke activiste in Iran, die zich vooral inzette voor een sterkere positie van Koerdische vrouwen. Ze werd gevangengezet en gemarteld. Vandaag zit ze nog steeds in de gevangenis en het gaat slecht met haar gezondheid.
6. In 1945 werd Dietrich Bonhoeffer, een Lutherse pastor die zich tegen Hitler verzette, gevangen genomen en naar een concentratiekamp gebracht, waar hij werd geëxecuteerd voor de oorlog ten einde was.
7. Anne Frank was een jong meisje, die in de Tweede Wereldoorlog opgepakt en weggevoerd werd naar een Duits concentratiekamp, omdat ze Joods was. Ze overleefde de oorlog niet, en is vandaag de dag nog steeds een gezicht voor de vele mensen die in Duitse concentratiekampen zijn vermoord.
8. Op haar zesde werd Urmila Chaudhary als slaaf verkocht aan een gezin. Ook vele jaren nadat de slavernij was afgeschaft in haar land, werd ze nog steeds als slaaf behandeld. Ze liep weg, en is nu een bevrijdster van andere slavenmeisjes die ook nog als slaaf behandeld worden.
9. Om de schulden van zijn familie af te lossen werd Iqbal Masih met vier jaar naar de tapijtfabriek gestuurd. Toen hij door kreeg dat hij zijn schuld nooit af zou lossen, kwam hij in opstand tegen de fabrieksbazen van alle fabrieken die kinderarbeid toestaan. Kort daarna werd hij doodgeschoten, en de zaak werd als een ongelukje afgedaan.

De jongeren verbinden de martelaren van 16^e eeuw met voorvechters van gerechtigheid uit de 20ste eeuw, vaak ook jonge mensen. De scene eindigt met de vraag: waar lig jij/ waar ligt u wakker van?

Gespreksvraag I

Het is een indrukwekkende opening. Neem even tijd om het op u in te laten werken en omschrijf eventueel wat u raakt.

Probeer dan te formuleren waar u wakker van ligt en deel het met elkaar.

.....

1.2 Scene na de executie

We kijken even naar de scène na de executie, de jongeren reflecteren met eigen woorden op het gebeuren:

Hoyin: Ik weet niet wat ik zou doen, of ik mijn geloof zou afzweren...

Aron: Ik denk het wel, ik denk dat ik gewoon zou liegen.

David: Waarom?

Aron: Omdat God toch weet wat er in mijn hart omgaat, en ik dan tenminste in leven blijf.

Naomi: Ik denk dat ik toch eerlijk zou zijn, dat zou voor mij belangrijker zijn.

Cindy: Ik heb wel respect voor die broeders in elk geval (een paar knikken en zeggen ja, respect)

Hoyin; Ja respect, maar ze zijn wel dood.

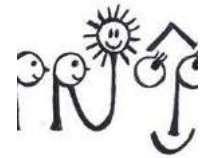
Tabita: Maar het heeft wel indruk gemaakt iedereen. Toen, en nu ook.

Aron: Het is toch heel anders, dat in die tijd mee maken. Wakker liggen van of je morgen nog veilig bent.

Kelly: Daar hoeven wij niet wakker van te liggen. Maar even goed lig je wel eens wakker van hoe het gaat met iemand van wie je houdt. Kun je je voorstellen wat het is als zo iemand echt niet veilig is.

Tabita: Maar er zijn heel wat mensen die vandaag ook niet veilig zijn.

Naomi: Mijn familie is gevlucht voor geweld. Bijna iedereen in deze groep heeft familie die ooit gevlucht is. En er zijn vandaag nog zoveel mensen op de vlucht. Zoveel mensen die niet kunnen geloven, zeggen of doen wat ze willen in hun eigen land.

- Hoyin: Daar lig ik soms wakker van, dat er zoveel onrecht in de wereld is.
- David: Pff, er zijn zoveel dingen dichterbij waar je wakker van kunt liggen, zoals de druk om te presteren en iets van je leven te maken. Daar lig ik wakker van.
- Cindy: Of stress over moeilijke beslissingen. Er zijn zoveel keuzes die je moet maken.
- Julianna: En toch, is dat dan echt belangrijk, denk ik dan als ik zo'n verhaal lees, tegenover al die mensen die niet vrij zijn?
- Jemimah: Hoe gaat het eigenlijk verder met jou en Lambert?

1.3 Liedje Runaway

Luister nog eens naar het liedje van Julianna, *Runaway*. Dit heeft ze geschreven naar aanleiding van de vluchtelingenproblematiek.

Runaway – Julianna

Walking as it's told

Through the coldest cold

With every step you take

The silence stays awake

Your eyes are full of tears

Your body shakes with fear

But they can't know you're here

Before you disappear

I know you've been running

I know you've been falling

You lost your best friend

Now you think this is the end

Even if they don't care

I still know a place somewhere

Just hold on, be strong

And listen to this song

Runaway in the night

Before they drag you to fight

To save your life is your right

Make sure you don't miss your flight

Don't struggle or hesitate

Do it before it's too late

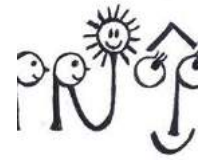
There's always gonna be hate

So don't you sit down and wait

Gespreksvragen II

Waar liggen jongeren van vandaag wakker?

Wat hebben deze thema's waar jongeren van wakker liggen met het geloof te maken?

1.4 Lied Protest

Het geloof in de 16^e eeuw bracht ook protest. In de titelsong komt het protest en de rebellie naar voren.

Solo:

Kom het is nu tijd voor alle mensen hier om voor een ander op te staan!

Koor: ... op te staan!

Solo:

We kunnen de inquisitie en die rijke venten niet zomaar hun gang doen gaan!

Koor: ... gang doen gaan!

Solo:

Het is nu tijd voor een nieuw verhaal!

Niet langer wachten, kom allemaal!

Allen (refrein):

Prooooootest! Ze staan voor God noch gebod!

Prooooootest! Je maakt alleen maar kapot!

Prooooootest! We gaan er hard tegenaan!

Prooooootest! Laat de gevangenen gaan!

Solo:

Ik neem geen genoegen met het vagevuur hier en dan ook nog na de dood!

Koor: ...na de dood

Solo:

God geeft niet alleen voor hen, en werken wij niet hard genoeg voor 't daag'lijks brood?

Koor: ...ons daag'lijks brood

Solo:

Niet stil te zwijgen, handen ineen!

Vrijheid van spreken voor iedereen!

Allen:

Prooooootest! Laat goede mensen met rust!

Prooooootest! Je krijgt ons niet meer gesust!

Prooooootest! God is in liefde alleen!

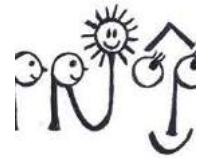
Prooooootest! Hij is er voor iedereen!

Prooooootest! Ze staan voor God noch gebod!

Prooooootest! Je maakt alleen maar kapot!

Prooooootest! We gaan er hard tegenaan!

Prooooootest! Laat de gevangenen gaan!

Prooooootest! Laat goede mensen met rust!
Prooooootest! Je krijgt ons niet meer gesust!
Prooooootest! God is in liefde alleen!
Prooooootest! Hij is er voor iedereen!

Prooooootest! Ze staan voor God noch gebod!
Prooooootest! Je maakt alleen maar kapot!
Prooooootest! We gaan er hard tegenaan!
Prooooootest! Laat de gevangenen gaan!

Solo (tegelijk, hoog)
Laat hem gaaaaaan!
Laat hem gaaaaaan!
Laat hem gaaaaaan!
Laat hem gaaaaaan!

Prooooootest! Ze staan voor God noch gebod!
Prooooootest! Je maakt alleen maar kapot!
Prooooootest! We gaan er hard tegenaan!
Prooooootest! Laat de gevangenen gaan!

Laat hem gaaaaaan!
Laat hem gaaaaaan!
Laat hem gaaaaaan!
Laat hem gaaaaaan!

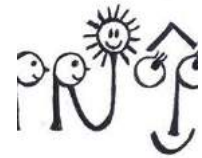
PROTEST!!!

Gespreksvragen III

Wat leren jongeren ons hiermee over de kerk en onze protesterende eigenheid?

Zijn er situaties waar je als christen móet protesteren?

In welk soort van kerk zullen jongeren, tegen de achtergrond van dit lied en de zaken waar ze wakker van liggen (punt 1.2/1.3), zich thuis voelen?

2. Verandering en hervormen

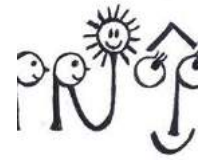
Vul in wie van de personages de status quo bevestigen of de Reformatie omarmen. Geef ook welke structuren en instituten de status quo vertegenwoordigen, deze spelen op de achtergrond.

Zet ze in beide kolommen op volgorde van macht.

Geef bij de personages zoveel mogelijk aan waar ze naar ze op zoek zijn of waar ze aan vast willen houden. (voorbeeld vindt u bij het nawoord).

Status quo

Reformatie

2.1 In Dialoog

1) Laat twee personages uit de verschillende kolommen denkbeeldig met elkaar in gesprek gaan. Wat zouden ze aan elkaar vragen?

Bijvoorbeeld Elisabeth met Johannes of Margaretha met Anna of Lambert

of

2) Zet een lege stoel neer en zet daar denkbeeldig een personage op (stoel blijft leeg). Iedereen gaat er omheen staan. En iemand stelt een vraag aan dat personage. De vraagsteller wordt nu uitgenodigd om zelf op de stoel te gaan zitten van het personage om antwoord te geven.

Variatie vraag of iemand uit de kring een antwoord heeft. Wie een antwoord heeft, gaat op de stoel zitten. Zodra het antwoord klaar is, terug in de kring.

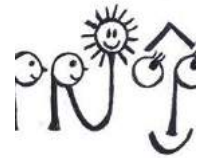
2.2 Scene van Anna en Margaretha

Luther had machtige tegenstanders, maar ook bondgenoten.

Ook de jongeren in het toneelstuk proberen bondgenoten te vinden. Anna gaat bijvoorbeeld bij Margaretha op bezoek, maar vindt daar geen medestander.

Wat staat een goed gesprek tussen deze twee in de weg?

Welke tactiek gebruikt Anna om haar vriend te redden?

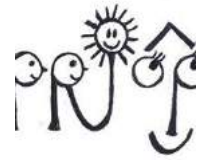
2.3 Wat willen wij veranderen

De Reformatie is zelf status quo geworden. Protestantse Kerken zitten vol traditie, al zullen we dit niet zo snel willen (h)erkennen. Deze traditie is wel vaak verschillend van gemeente tot gemeente: het liedboek, de viering van het Avondmaal met al dan niet de kinderen die eraan meedoen, de speciale zitplaats in de kerk voor de kerkraad.

Stelt u zich eens voor dat u een jongere bent, denk eventueel aan uw eigen kind of kleinkind, en op een zondag uw kerk in stapt.

Behouden

Veranderen

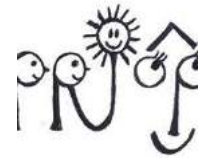
2.4 Gespreksvragen IV

En de reformatie zelf dan? Hebben we weer een nieuwe reformatie nodig? En wat zou er dan volgens u moeten veranderen?

Waar loopt u tegen aan als het gaat om veranderingen in de kerk of in de samenleving?

Vindt u hiervoor gehoor in de Kerk?

Wie zijn de bondgenoten?

Nawoord

Misschien zijn er in het toneelstuk nog wel subthema's te bespreken. Denk bijvoorbeeld aan de bevrijding van vaste structuren (celibaat, gedwongen huwelijk). Ook het thema rijkdom en armoede speelt mee.

Eveneens zit er een spannend thema in van radicalisering in. Hendrik en Johannes die wellicht nogal radicaal getuigen. Terecht komt er de vraag door de Proost: wil ik dat wel.... wordt dat gevraagd. Maar het radicale en de zoektocht om vooral consequent te willen zijn, hoort ook zo typisch bij de jeugd. Dit is allemaal blijven liggen, maar komt misschien wel naar boven in de gesprekken.

Ook het gesprek over godsbeelden, wat voor Luther heel belangrijk was, is blijven liggen. Eventueel kan dit wel verwerkt worden bij punt 2

Een mogelijke invulling van de kolommen bij punt 2 vindt u hier.

Status quo	Reformatie/ verandering, de nieuwe wind (bedreiging voor de status quo)
onzichtbaar? Kerk, Keizer maar ook de ouders van de jongeren? -----	Onzichtbaar: Luther, arme bevolking -----
rol:	rol:
Margaretha: wil rust	Jacob vrijheid van denken
Elizabeth wil veiligheid	Anna vrijheid om te kiezen
Van der Hulst gehoorzaamheid	Lambrecht vrijheid van geloof
-----	Johannes : radicaal getuigen Henderik consequent zijn -----
Godsbeeld van de macht en gehoorzaamheid en traditie	Godsbeeld: Genadige God, God van de Bijbel, Liefde